

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

มองร่างรธน. ดีใจที่ยังไม่แตก

รับชป.ต้องปฏิรูปตัวเอง

หมายเหตุ - “อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ” หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ให้สัมภาษณ์พิเศษ “มติชน” วิเคราะห์ร่างรัฐธรรมนูญ 4 ประเด็นหลัก พร้อมเผยทิศทางการพรรคประชาธิปัตย์กับแนวทางในการเลือกตั้งครั้งหน้า

● มุมมองในเนื้อหาของสาระของรัฐธรรมนูญโดยภาพรวมขณะนี้ โดยเฉพาะประเด็นการเมือง

เมื่อลงมากดูในเชิงเนื้อหาของสาระ ก็ต้องแยกออกมาเป็น 4 ส่วน ในรัฐธรรมนูญที่กำลังจะเป็นปัญหาอยู่หรือที่โต้แย้งกัน ส่วนที่ 1 ความจริงแล้วรัฐธรรมนูญปี 40 และ 50 เขียนไว้ค่อนข้างดี แต่ขณะนี้ผมมองว่าเกิดความสับสนของผู้ร่าง คือ เห็นความสำคัญของการเมืองภาคพลเมือง และพยายามชูประเด็นดังกล่าวขึ้นมา ความจริงแล้วหัวใจของการเมืองภาคพลเมืองคือเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญคือประชาชนต้องมีสิทธิเข้าถึงข้อมูล รับรู้การดำเนินงานของรัฐในโครงการต่างๆ ประชาชนสามารถรวมกลุ่มกันได้ มีเรื่องสิทธิชุมชนบทบาทโดยตรง เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เรื่องนี้บางส่วนพวกเขาเปลี่ยนแปลงดีขึ้น แต่บางส่วนกลับถอยหลังลง ที่ผมสังเกตดูการเขียนหมวดนี้ให้น้ำหนักไปกับส่วนราชการมาก เช่น การลดทอนสิทธิของชุมชนในการฟ้องร้องหน่วยราชการก็ถอยหลังลงไป แต่ผู้ร่างกลับคิดว่าจะเสริมการเมืองภาคพลเมือง โดยการจัดเป็นโครงสร้างขึ้นมา

เช่น สมัชชาพลเมือง สมัชชาคุณธรรม ซึ่งยังก้ำกึ่งว่าจะเป็นการเมืองหรือองค์กรอิสระ ซึ่งนี่คือความสับสนอย่างมาก ทันทีที่ใส่โครงสร้างเข้าไปจะไม่ใช่การเมืองภาคพลเมือง

แต่เป็นการเมืองตัวแทน คือเป็นการสร้างผู้แทนให้นักการเมืองอีกกลุ่มหนึ่งเข้ามา ผมอยากถามว่าแล้วพลเมืองที่ไม่ได้เข้าไปอยู่ในสมัชชาพลเมือง และถ้าเขาไม่เห็นด้วยกับสมัชชาพลเมือง แล้วสมัชชาพลเมืองจะเป็นการเมืองภาคพลเมืองหรือไม่ เพราะฉะนั้นผมอยากจะถาม ค่าโฆษณาที่บอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้พลเมืองต้องเป็นใหญ่ ผมถามว่าถ้าจะเป็นใหญ่จริงคงต้องไปปรับปรุงในหมวดสิทธิ เสรีภาพ โดยต้องเข้าใจว่าไม่ควรไปสร้างการเมืองภาคตัวแทน แล้วมีนักการเมืองอีกกลุ่มเข้ามาโดยใช้ชื่อว่าสมัชชาพลเมือง

ส่วนที่ 2 นักการเมืองและพรรคการเมือง โจทย์ที่ตลาดเคลื่อนคือปัญหาที่ผ่านมาเรามีพรรคการเมืองบางพรรคขณะด้วยคะแนนเสียง

ที่ได้เด็ดขาด เข้มแข็ง อันนี้ผมบอกได้เลยว่าผมไม่เคยมองว่าเรื่องนี้เป็นปัญหา ไม่ว่าจะกล่าวหาผมว่าอย่างไรก็ตาม เพราะผมมองว่าปัญหาคือไม่ว่าใครก็ตาม เช่น รัฐบาลที่เสียงเด็ดขาดหรือรัฐบาลผสม พรรคเล็ก พรรคใหญ่ ถ้าเข้าไปสู่อำนาจแล้วใช้อำนาจไปในทางมิชอบและกินขอบเขต ทำลายระบอบประชาธิปไตย ละเมิดสิทธิคนอื่น จัดตั้งกลุ่มมวลชนขึ้นมา ช่มชู้ คุกคาม ใช้ความรุนแรง เข้าไปครอบงำคุมสื่อ คุกกลไกของรัฐโฆษณาทั้งในเรื่องของการนำองค์กร กรมสรรพากร กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ไปคุกคามฝ่ายตรงข้าม นั่นคือจุดที่ทำให้ลายระบอบประชาธิปไตย ไม่ใช่ว่าเป็นพรรคใหญ่หรือเป็นรัฐบาลเสียงข้างมาก ต้องแยกกันให้ออกตรงนี้

● จะต้องแยกแยะอย่างไร

พูดกันชัดๆ ว่าแยกให้ออกระหว่างระบอบประชาธิปไตยกับระบอบทักษิณ ผมมองว่าเขาล้มลงตรงนี้ กรมการปกครองน่าจะเลยไปคิดว่าทำอะไรก็ได้ให้เรามีรัฐบาลเสียงข้างมากที่เข้มแข็ง ทำอย่างไรก็ได้ให้กลุ่มการเมืองเป็นเบี้ยหัวแตก แล้วจะแก้ปัญหาในอดีต ซึ่งผมมองว่ามันไม่ใช่ เพราะพรรคการเมืองมีไว้เพื่อให้เป็นตัวแทนของประชาชนที่จะกำหนดอนาคตของประเทศ ฉะนั้นเวลาคนไปลงคะแนนให้พรรคเพื่อไทย เขาก็ไปลงคะแนนให้ ได้ค่าแรง 300 บาท ได้รับการจำนำข้าว 15,000 บาท เราจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม แต่นั่นคือบทบาทของพรรคเพื่อไทยและของประชาชนในการเลือก

เช่นเดียวกัน ประชาชนที่ไปลงคะแนนให้พรรคประชาธิปัตย์ สิ่งที่เขาได้คือการประกันรายได้ เรียนฟรี 15 ปี ดังนั้นมันต้องต่อสู้กันด้วยเรื่องนโยบาย บุคคลอาจจะเกี่ยวข้องบ้าง เช่น ถ้าเขาเลือกพรรคเพื่อไทยจะได้คนนี้เป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าเขาเลือกประชาธิปัตย์จะได้คนนี้เป็นนายกฯ นั่นคือหัวใจของมัน การทำให้ประชาชนไปเลือกตั้งแล้วทำให้เกิดภาวะเบี้ยหัวแตก ผมถามว่าแบบนี้ประชาชนหรือนักการเมืองใหญ่กว่ากัน คำตอบคือนักการเมือง เพราะฉะนั้นหากออกแบบให้เกิดภาวะเบี้ยหัวแตก ประชาชนเลือกเสร็จแล้วไม่ว่าเขาจะได้อะไร เพราะคนที่กำหนดคือนักการเมืองที่จะต้องไปเจรจาต่อ กัน มันจึงตรงกันข้ามที่พูดว่าประชาชนเป็นใหญ่ แต่กำลังทำให้ประชาชนเล็กลง และคนที่จะใหญ่ขึ้นมาคือพรรคการเมืองขนาดกลาง เพราะจะถือดุลอำนาจ ซึ่งกลายเป็นพรรคที่อาจจะไม่มีความชัดเจนในเรื่องนโยบาย เท่ากับการได้เข้าสู่การเข้าอำนาจ เพราะฉะนั้นจึงเป็นปัญหา

ที่ผมไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ ไม่ได้เกี่ยวกับผลประโยชน์ของนักการเมือง แต่ผมกลับมองว่าเป็นผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้อะไร แล้วถ้าเกิดเขาตัดสินใจจะเลือกคุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพราะอยากได้นโยบายแบบนี้ เราก็ต้องยอมรับ โดยที่ผ่านมามีที่ยอมรับ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต แทนที่รัฐบาลยิ่งลักษณ์จะทำแค่นี้แล้วยอมรับเรื่องถูกตรวจสอบ แต่กลับทำเรื่องนิรโทษกรรม ทำเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองและครอบครัว และมีเรื่องคอร์รัปชัน ถึงแม้จะเป็นเรื่องนโยบายแต่ก็ผิดกฎหมาย ไม่นับเรื่องข่มขู่คุกคามฝ่ายตรงข้ามอีก

พอดีใจที่ยังออกมาเป็นแบบนี้จึงมองข้ามประเด็นปัญหาอื่น แล้วเริ่มล้มเลิกทบทวนของแต่ละฝ่ายคืออะไร ก็จะมีปัญหาออกเหนือจาก

เป็นเบี้ยหัวแตก พรรคการเมืองจะมีสิทธิโยกย้ายข้าราชการได้สักคนหรือไม่ สุดท้ายคล้ายกับว่าประชาธิปไตยไทยเดินมาไกล ที่ประชาชนเห็นว่าจะแนบเสียงเริ่มมีผลต่อชีวิตของเขา กลับกลายเป็นย้อนไปสู่แนวคิดที่ว่าประชาชนไปเลือกคนดี คนดีในเครื่องหมายคำพูด เสร็จแล้วคนดีจะไปตกลงกันเองในสภาจนทำให้ประชาชนไม่รู้ว่าที่เลือกเขาไปเลือกอะไร แต่ยกอำนาจให้คนดี ผมมองว่านี่คือความล้มเหลว

ส่วนที่ 3 องค์การอิสระ ผมคิดว่าองค์การอิสระกับศาลเป็นหลักการที่เอาเข้ามาตั้งแต่ปี 40 ผมมองว่าเป็นหลักการที่จำเป็นต่อประเทศไทย เพราะตามกลไกทางการเมืองเราไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้อย่างเที่ยงธรรม ในกรณีที่เกิดการกระทำผิดต่างๆ ได้ คือ ในระบบรัฐสภาที่อื่น กลไกจริงๆ ที่เป็นตัวคุมคือสังคม ให้รัฐบาลรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบได้ และปลดคนนั้นเมื่อเกิดเรื่องอื้อฉาวหรือความขัดแย้งขึ้นมา แต่ของเราไม่ได้เกิดขึ้น นายกฯหนีสภาได้เป็นประจำ เรื่องนี้ถ้าฝ่ายค้านว่ามากถามทำ ผมก็พูดตรงๆ รับรองไม่ได้เป็นประชาธิปไตยน้อยกว่าคนอื่นของเรายิ่งปล่อยหนีไป

เสร็จแล้วเมื่อมีศาลหรือองค์การอิสระ นักการเมืองก็รอกระบวนการตรงนี้ แต่กระบวนการนี้ล่าช้า บางครั้งก็เริ่มข้ามเส้น เขามาเป็นการตรวจสอบเชิงกฎหมายหรือเชิงนโยบาย เพราะตามหลักองค์กรเหล่านี้ไม่ควรที่จะชี้ในเรื่องนโยบาย แต่ควรชี้ในความชอบด้วยกฎหมาย ที่ผมก็เห็นว่าควรปรับปรุงเป็นในเรื่องกระบวนการดำเนินการหรือขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน แต่ปรากฏว่าที่เขียนอยู่มีการไปยุบ รวม เพิ่ม มันไม่ตรง ผมไม่เห็นด้วยกับการยุบรวมกรมการสิทธิมนุษยชนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพราะเป็นคนละหน้าที่ ซึ่งเรื่องนี้น่าจะมีผลต่อประชาคมโลก ต่างประเทศด้วย

และส่วนที่ 4 ปฏิรูปปรองดอง ปฏิรูป ส่วนตัวผมเชื่อว่า พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ไม่มีเจตนาที่จะสืบทอดอำนาจ ไม่ได้มีความต้องการอยู่ในอำนาจนาน แต่ผมมองว่าสิ่งที่ พล.อ.ประยุทธ์ยังไม่มั่นใจก็คือ เมื่อท่านไม่อยู่แล้ว ทุกอย่างจะกลับไปเป็นปัญหาแบบเดิมหรือไม่ ซึ่งตรงนี้สังคมมองว่าเป็นความรับผิดชอบของท่าน คือถ้าท่านลุกไปแล้ว บ้านเมืองกลับไม่ไปปัญหาแบบเดิม ถามว่าสังคมจะมองว่าเป็นความผิดของใคร ก็ต้องมองว่าเป็นความผิดของท่าน ดังนั้นท่านก็ต้องพยายามหาทางไม่

ให้มันเป็นอย่างนั้น

●สำหรับพรรคประชาธิปัตย์ในตอนนี้ มองอย่างไรที่ผลสำรวจของกรุงเทพโพลล์คะแนนนิยมนำพรรคเพื่อไทย

ตัวเลขของโพลไปอ่านอะไรก็ได้เพราะคะแนนของพรรคเพื่อไทยหรือประชาธิปัตย์ก็จะอยู่ระดับ 30 กว่าเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แต่หลังรัฐประหารก็จะเหลือ 10 กว่า ผมมองว่ามี 2 ปัจจัย คือ 1.ประชาชนยังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น และ 2.อีกส่วนหนึ่งยังไม่อยากแสดงตัวว่าสนับสนุนพรรคการเมือง และมีการสร้างกระแสว่าพรรคการเมือง นักการเมืองเลวหมด ผมก็เลยไม่ได้ไปมองว่าจะไปอ่านทุกสิ่งทุกอย่างได้ ข้อสังเกตที่คะแนนของ 2 พรรคเพิ่มขึ้นมากก็อาจบ่งบอกว่า ประชาชนคนเขาเริ่มคิดถึงการเลือกตั้งมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าคนเริ่มพร้อมจะแสดงตัวเพิ่มขึ้น

สำหรับพรรคประชาธิปัตย์ก็ต้องปฏิรูปและปรับปรุงเยอะ แต่ก็ต้องดำเนินการหลายอย่าง ต้องรองจนกว่าสามารถประชุมได้ ผมมีความเห็นว่าสิ่งที่พรรคต้องเตรียมให้พร้อมและปรับปรุงการบริหารจัดการภายใน การสื่อสารกระบวนการนำเสนอนโยบาย เราก็สามารถทำได้ และทำอย่างไม่เป็นทางการ เพราะโครงสร้างดีอยู่แล้ว ซึ่งก็มีความคืบหน้าไปเยอะ คนที่ได้รับหน้าที่ให้ไปทำนโยบาย และเราอยากดึงคนข้างนอกเข้ามาเสริม แต่ยังไม่ทำ

●ทิศทางพรรคประชาธิปัตย์ในการลงเลือกตั้งหลังมีรัฐธรรมนูญประกาศใช้

การทำภารกิจของผม ผมเป็นนักการเมืองอาชีพซึ่งไม่มีวันหยุด นักการเมืองจะบอกว่ามีหน้าที่เฉพาะเลือกตั้ง ผมไม่เห็นด้วย นักการเมืองจำเป็นจะต้องไปพบปะประชาชน คือการไปรับรู้ปัญหาของเขา และได้กลับมาพิจารณาว่าจะแก้ไขอย่างไร นำไปสู่การพัฒนานโยบายอย่างไร ถ้าเราบอกว่าภารกิจเหล่านี้ไม่ควรทำ แล้วเราต้องการนักการเมืองแบบไหน คุณค่าของนักการเมืองในระบอบประชาธิปไตยคือการที่เขาสามารถนำความเดือดร้อนและความคิดของประชาชนมาไปสู่สื่อในการแก้ปัญหา ผมก็ทำอย่างนี้ และไม่ได้ทำขัดกฎหมายหรือกฎระเบียบ แม้แต่คุณจะมีเห็นผมว่าเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมือง คือผมทำหน้าที่ผม ใครไม่ทำก็เรื่องของเขา ผมทำในกรอบกฎหมาย ผมทำเพราะผมมองว่าคนที่เขานักการเมือง พรรคการเมืองถ้าไม่ทำเรื่องเหล่านี้ก็ไม่ควรมาเป็นนักการเมือง พรรคการเมือง

●มีเสียงเตือนจากผู้ใหญ่ในพรรคถึงการเลือกตั้งครั้งหน้า ในการเปลี่ยนตัวหัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์เพราะไม่เคยนำไปสู่ชัยชนะ

ถึงเวลาที่ชัดเจนของมันอยู่แล้ว เพราะเป็นหลักทั่วไปของหัวหน้าองค์กร เมื่อนำองค์กรไม่ประสบความสำเร็จก็ต้องรับผิดชอบ ครึ่งที่แล้วผมก็ลาออก แต่พรรคบอกว่าอยากให้กลับมา ผมก็กลับมาทำหน้าที่ต่อ เป็นหลักการทั่วไปไม่ใช่อะไรแปลกใหม่ ผมว่าทุกคนในพรรคก็เข้าใจในหลักการตรงนี้

●ที่บอกว่าจะมีการเรียกคนนอกเข้ามาเสริม หมายถึงจะมี กบปส. กลับเข้ามาหรือไม่ หรือจะมีการไปรักษาผู้ใหญ่ที่เคยเป็นสมาชิกพรรค

ผมพบปะผู้คนต่างๆ พอสมควร ทั้งในพรรค นอกพรรคตลอดเวลา เพราะว่ามันมองทุกมุม มองเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ส่วนพระสุเทพ เทือกสุบรรณ เอง ท่านก็ชัดเจน รักษาคำพูด ยืนยันว่าท่านจะไม่กลับมา แต่คนอื่นๆ ใน กบปส. ไม่เคยประกาศแบบเดียวกัน หลายคนก็ยังทำงานในพรรคอยู่แล้ว เพียงแต่ช่วงที่เคลื่อนไหว เขาต้องการให้ทุกคนสบายใจว่าไม่ได้เคลื่อนไหวในนามพรรค และไม่มีช่วงไหนที่ กบปส. เคลื่อนไหวเพื่อพรรคประชาธิปไตยเลย แต่วันนี้ถ้าเกิดคนเหล่านี้ยืนยันจะทำงานในพรรคก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร เพราะเราไปมาหาสู่กันเป็นประจำ

●แสดงว่าเลือกตั้งครั้งหน้า กบปส. มีโอกาสคัมแบ็กกลับมา

บางคนคิดว่าเขายังไม่เคยออกจากพรรค เพียงแต่เขาออกไปเคลื่อนไหว และเขาต้องการมีระยะห่างเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าพรรคไม่ได้เข้าไปแทรกแซง และเขาไม่ได้ไปทำอะไรเกี่ยวกับพรรค และถ้าวันนี้เข้าสู่การเมืองในภาวะปกติ เขาอยากกลับมาเป็น ส.ส. ในนามพรรค ประชาธิปัตย์ ก็ไม่มีปัญหาอะไรเลย

บุษยา แก้วกำพล